N:o 7. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 April 1893. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | 13. Årg.

Moriz Rosenthal.

Den tekniska utbildning, som nu står pianospelaren till buds i förening med sjelfva instrumentets fulländning i tonstyrka och klang, gör att nutidens pianister, om de för öfrigt af naturen äro utrustade med goda anlag och fysisk kraft samt med omsorg och flit sköta sina studier, kunna uppnå en höjd af imponerande virtuositet, som på de gamla pianoklassikernas tid var okänd. Fader Liszt, som egentligen öppnade den nya æran för pianovirtuoserna, har också dragit försorg om att de icke lida brist på bravurmaterial. Högt har han spänt den lina, hvarpå de få utföra sina svindlande produktioner »i den högre gymnastiken» och jonglera med svårigheter, som försätta publiken i häpnad. Det är nu också öfverallt så godt om piano-hjeltar och hjeltinnor med högt utbildad teknik, att man har svårt nog att bestämma den konstnärliga rangordningen dem emellan, dertill kommer ock en speciel rigtning hos dem t. ex. åt det gediget klassiska eller åt det modernt bravurmessiga. En af dessa pianohjeltar, hvilken allmänt synes vara erkänd som ett hufvud högre än alla de andra i fråga om mirakulös teknik, är Moriz Rosenthal, som nu äfven hunnit våra bygder och konserterar här i vår hufvudstad. Vi kunna derför ej underlåta att här framställa de yttre dragen af denne intressante konstnär, som nu besöker oss för första gången, och som, förklarligt nog, här varit alldeles okänd, då han först nyligen ådragit sig större uppmärksamhet inom den stora musikverlden.

»Moriz Rosenthal kan med rätta räknas för ett unicum bland specialister», yttrar för omkring ett år sedan Musikalisches Wochenblatt; »han är bland nu lefvande pianister den störste teknikern, ja kanske alla tiders störste. Om hans spel kan man säga, att den som ej sett det, kan ej tro det; men äfven då man ser det är det otroligt.»

Moriz Rosenthal är en bland de yngste af den i sin mansålder nu ingångna sista Liszt-skolan. Han föddes 1861 i Lemberg, son af en professor. Åtta år gammal började gossen spela piano för en viss herr Galath. Läraren lät honom spela från bladet, modulera och transponera, noga afhållande honom, troligen af egen oförmåga, från alla grundligare tekniska studier. Icke dess mindre, ehuru obekant med skalor, ackord och passande fingersättning, slog sig den unge Rosenthal med verkligt lejonmod ned på Beethovens sonater och Webers märkvärdiga pianomusik. Betecknande nog för hans senaste spelrigtning är, att just Weber med sin egendomligt brillanta och med svårigheter rikt kryddade pianostil särdeles anslog honom och lockade honom att studera denna musik. Då han hunnit sitt tionde år kom han i händerna på en utmärkt lärare, konservatoriedirektören i Lemberg, Carl Mikuli, bekant som utmärkt Chopin-elev och utgifvare af denne sin mästares verk. Undervisningen bar ti-

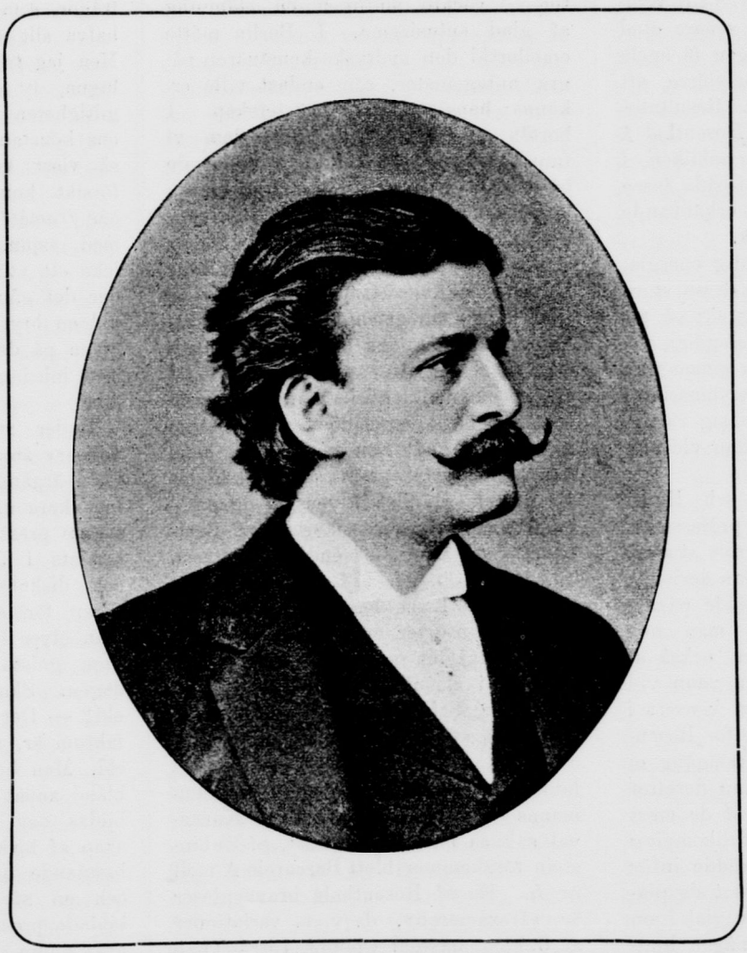

Moriz Rosenthal.

digt nog så god frukt, att Rosenthal redan samma år kunde offentligen med sin nye lärare spela Chopins Rondo i C dur för två pianon. Men först två år derefter, sedan Rafael Joseffy förespått den unge pianisten en lysande konstnärsbana, uppgåfvo hans föräldrar sitt motstånd mot att han uteslutande egnade sig åt pianospelet. År 1875 flyttade Rosenthal med sina föräldrar till Wien, der han af Joseffy invigdes i den Tausig'ska teknikens hemligheter; med hvad framgång det finner man af det djerfva program, som den nu 14-årige pianisten vågade uppställa till sin första offentliga konsert: Beethoven: 32 variationer i C-moll; Chopin: Konsert i F-moll; Mendelssohn: Preludium och fuga i E-moll; Chopin: Gess-dur-etude och E-moll-vals; Liszt: »Au bord d'une source» och »Campanella». Framgången på denna konsert var så stor, att idén om en större konstresa tog fast form. Resan sträcktes först till Rumänien, och i Bucharest väckte gossen det konstälskande konungaparets förtjusning i så hög grad, att den fjortonårige pianospelaren lemnade staden såsom rumänisk hofpianist. Var denna framgång betydelsefull, så blef det i än högre grad en under samma år inträffande händelse: första mötet med Franz Liszt. Snart var Rosenthal mästarens ifrigaste lärjunge och följde honom 1878 till Weimar och Rom, i hvilken senare stad han hade lyckan att dagligen få spela för honom, och den ännu större, att ofta höra Liszt sjelf spela. Resultatet af sina studier framlade Rosenthal å offentliga konserter inför publiken i Paris och S:t Petersburg, i båda dessa städer rönande entusiastiskt erkännande af såväl åhörare som kritik.

Det vittnar om en ovanlig energie, när Rosenthal midt under dessa stora framgångar med ifver slog sig på att fylla luckorna i sitt vetenskapliga vetande och efter 20 månader genomgick maturitetsexamen vid statsgymnasiet i Wien, dermed förvärfvande sig rättighet att idka filosofiska studier vid universitetet.

Zimmermann, Brentano och Hanslick (musikästetik) voro de professorer, hvilkas föreläsningar den nye studenten flitigast besökte. Att han derjemte med exempellös ifver arbetade på sin pianistiska utbildning kan man nog förstå, och detta bevisades också af den lysande framgång han vann vid en 1882 af honom gifven konsert i Wien. Det är betecknande för Rosenthals karaktär, att denna framgång ej var honom nog, utan att han derefter i Weimar och Wien bedref de mest energiska studier för sin fullkomning och att han ej förr ånyo trädde inför offentligheten, än han tillegnat sig pianospelets hela tekniska material i en fulländning, som knappast någon hunnit i så hög grad. Efter att år 1889 ha företagit en konsertturné i Amerika lät Rosenthal för första gången höra sig i Nordtyskland å en konsert af Liszt-föreningen i Leipzig den 24 november 1890. Det är ej utan intresse för bedömande af hans talang att höra hur hans debut i den tyska musikstaden par préference bedömdes. Så skrifver härom »Leipziger Zeitung»: »Han är uppenbarligen vår tids största pianistfenomen, och det vill säga mycket, när man tänker på rivaliteten med en d'Albert och Friedheim, en Bülow och Rubinstein eller Carreno. Vi ha aldrig hört en så öfverväldigande fenomenal teknik, en så suverän lek med instrumentet och ett sådant triumferande öfver de svåraste tekniska problem, i förening med ett så eldigt temperament. Man må dock ej tro, att Rosenthals spel endast efterlemnar intrycket af en tekniskt högsta fulländning utan något intryck af på musikaliska känslan verkande äkta konstnärligt pianospel. Tvärtom, han förfogar lika mycket öfver tonspråkets alla fina skiftningar och hela intima hjertlighet, som han bringar till uttryck den mest extrema storhet af modern bravur. Det bifall hans spel framkallade var så stormande, att Leipzigs nyare konsthistorias annaler knappast kan uppvisa ett motstycke dertill. Hans öfverdådiga talang och absoluta säkerhet — han slog ej fel på en enda ton — väckte slutligen en stämning af glad entusiasm». I Berlin mötte emellertid den sydtyske konstnären några antagonister, som endast ville erkänna hans tekniska mästerskap. I bortåt ett tjugutal kritiker, dem vi funnit i nordtyska tidningar under de båda sista åren, se vi dock konstnären vinna samma erkännande som i Leipzigbladet.

Studerar man i dessa tidningar herr Rosenthals konsertrepertoar, så synes man ifråga om arten af hans konstnärlighet deraf kunna draga två slutsatser: den ena att hans håg ej är vänd åt den gammalklassiska pianoliteraturen och att hans verksamhet som komponist är så godt som ingen. På hans kända konsertprogram saknas alldeles Bach och Händel äfvensom de gammalfranska pianoklassikerna, af Beethoven ser man der endast sonaterna op. 101, 109 och 111, Chopin, Schumann och Liszt ha största anparten, och af konserter med orkester träffar man blott den senares i Ess-dur och Chopins i E-moll; af sonater: Webers i Ass-dur, Schumanns i Fiss-moll samt en sonat af Ludv. Schytte (opus 53). Schubert representeras af Wandererfantasien och ett par »Moments». Schumanns Symfoniska etyder och Karneval saknas naturligtvis icke, af Rubinstein förekommer blott Barcarole A-moll nr 5. En af Rosenthals bravurpjeser är »Hexameron», d. v. s. variationer af 6 komponister: Chopin, Liszt, Thalberg, Herz, Czerny och Pixis öfver ett tema af Bellini. Hans egna tonsättningar tyckas inskränka sig till en brillant och pikant »Walzerfantasie» och »Wienerkarneval». Då Moriz Rosenthals konstnärsbana ännu kan sägas vara i sin början, torde man emellertid ha att vänta af honom en mera mångsidig utveckling och äfven större verksamhet som tonsättare. — Med Berliner Zeitung kunna vi till sist instämma: »Så mycket är säkert: Rosenthal utöfvar på sina åhörare en magnetisk trollkraft; hans fingrar tyckas vara laddade med elektricitet. Det är en lycka för den rumäniske hofpianisten, att han är född för endast trettio år sedan; hade han lefvat under medeltiden, skulle han såsom pianistisk hexmästare utan nåd och barmhertighet ha blifvit bränd.»

Vår kyrkosång.

En liten årsrevy.

Det är nu nära ett år sedan något skrefs i Svensk Musiktidning om vår kyrkosång, hvarföre det icke torde vara ur vägen att lämna en liten återblick öfver hvad som sedan dess har passerat på *detta* område af musiken. Går det framåt eller tillbaka, eller står det månne stilla? Se der frågor, som vännerna af vår kyrkosång hafva allt skäl att med oro framställa. Men jag tror att vännerna kunna vara lugna, ty så visst som vi se, att likgiltigheten icke är i tilltagande, icke ens konstant, utan faktiskt *i aftagande*, så visst kunna vi ock med glad tillförsikt kunna säga: *kyrkosångsfrågan går framåt!* Och har hon än icke gått med »sjumilasteg», så är det heller icke ett »tuppfjät» blott hon tagit under det gångna året. Vi stå tydligen vid en brytnings- och omdaningsperiod äfven på detta område. — Men nog nu med inledande reflexioner! — Må fakta tala!

Under rubriken »kyrkomusikaliska notiser» stod i nr 9 af denna tidnings förra årgång berättadt huruledes en liten skara af för vår kyrkosång intresserade prester den 11 april * samma år samlats i Jönköping, för att rådgöra och diskutera om, hvad som borde göras för att få en *gemensam* arbetsplan öfver hela landet. Der tändes en liten gnista i »tändsticksstaden» den dagen. Skall hon varda till en *stor* eld? — Det får framtiden utvisa. Men faktum är, att hon redan blifvit till en eld. Man beslöt vid detta sammanträde bland annat att en centralkomité skulle bildas om möjligt under ordförandeskap af biskop Ullman. Denna komité, bestående af en representant för hvar och en af de i södra Sveriges stift bildade prestsångföreningarne samt några andra »sakförståndige» samman-

* Står felaktigt uppgifvet den 12 mars.

trädde i Stockholm i december förra året under biskop Ullmans presidium. Förhandlingarne, som togo sin början den 6:te på e. m. fortgingo sedan flitigt under de två följande dagarne såväl för- som eftermiddagen. Förslag till stadgar för en för hela landet gemensam förening Kyrkosångens Vänner upprättades, och detta upptog för denna gång det mesta af tiden. Meningen är att om möjligt få till stånd mindre föreningar, hvilka alla stå i gemenskap med hvarandra genom denna centralkomité, som vid sitt årliga sammanträde har att bestämma om den gemensamma arbetsplanen för alla föreningarne. Ett kyrkomusikaliskt bibliotek kommer att upprättas och tillhandahållas de olika föreningarne. Som ett önskemål uttalades äfven utgifvandet af ett korrespondensblad. För den närmaste framtiden enades man om vissa hymners inöfvande af de redan befintliga föreningarne, samt vissa rytmiska koralers införlifvande i församlingarnes sång, efter Noréns och Moréns koralarbete. Vidare beslöts huru man i år skulle fira 300-års-minnet af Upsala möte. Detta besluts praktiska innebörd hoppas jag att man snart nog får bevittna litet hvarstans, ty jag tror mig icke säga för mycket, då jag påstår, att om der nämda minnesfest verkligen kommer till något slags firande, åtminstone om det sker med något rikare kyrkomusikalisk utrustning, så sker detta som direkt eller indirekt följd af detta centralkomiténs af Kyrkosångens Vänner beslut. Komiténs nitiske ordförande har gått i spetsen genom att redan vid årets början i sitt stift — Strengnäs — utfärda ett cirkulär om att andra böndagen — den af Kgl. Maj:t till firande af Upsala möte bestämda dagen — öfver hela stiftet skall på e. m. firas med liturgisk vespergudstjenst, till hvilken herr biskopen sjelf, med hänsyn till de anspråkslösa förhållandena på landet, utarbetat en enkel liturgi, hvilken dock der förhållandena så medgifva kan rikare utrustas. Såsom ett talande bevis på huru denna uppmaning af stiftets prester och kyrkomusici mottogs, kan jag nämna att redan vid Mars månads ingång minst 25,000 exemplar af liturgien voro rekvirerade hos boktryckaren i Strengnäs. Redan detta, att en biskop i våra dagar uppmanar sitt stift att göra vesper, är något i princip synnerligen anmärkningsvärdt, och man skulle kunnat tro, att han skulle bli ensam om denna sin uppmaning. Men, nej! Hans exempel följdes snart af Linköpings domkapitel samt biskopen i Westerås, hvilka beslöto sig för full anslutning till Strengnäs. Äfven andra stifts chefer hafva sedan, utan att bestämdt påbjuda vesper, gifvit församlingsherdarne frihet att anordna firandet efter de förhållanden, som hos hvar och en är rådande, och jag tror mig med visshet veta, att denna »frihet» just kommer att användas i denna riktning, d. v. s. så att vesper anordnas på en stor mängd håll. — Efter sålunda väl förrättadt värf foro centralkomiténs ledamöter hem från sitt första sammanträde till sina respektive föreningar i Strengnäs, Skara, Linköpings, Vexiö, Kalmar och Lunds stift i den glada vissheten att hafva tagit ett första betydelsefullt steg till kyrkosångsfrågans slutliga lösning.

Detta är det vigtigaste som passerat på vår kyrkosångs område under det sista året, men det är ej allt. Vi vilja nu se till hvad man i hufvudstaden gör åt saken. — Är man der likgiltig? — Långt derifrån! — Maria och Katarina kyrkokörer, hvilka fortfarande hedersamt arbeta på den inslagna vägen, äro ej längre ensamma derom. En annan församlings kör, som i fjol icke kunde förskaffa sig fullt erkännande, måste i år med glädje helsas som bundsförvandt till dem, hvilka med framgång arbeta på vespergudstjensters införande; jag menar Adolf Fredriks. Denna kyrkokör gaf i fjol, som man torde erinra sig, en passionsvesper, som för sin totala brist på organiskt sammanhang och historisk häfd blef illa åtgången i tidningarne, ej minst i denna. Men af skadan blef man vis, och den 3 mars i år gafs en ny, stiltrogen passionsvesper med rytmisk församlingssång i Adolf Fredriks kyrka. Samma vesper upprepades t. o. m. 14 dagar senare. Sjelf hade jag ej tillfälle att närvara, jag endast dömmer efter den mig tillhandakomna tryckta liturgien, mot hvilken jag blott vill göra den lilla anmärkningen, att uppgifterna på och om kompositörer och författare borde hafva införts i den i början tryckta »erinran», i hvilken ock borde upplysts hvilka koralsättningar som användes. Ett groft tryckfel hade ock insmugit sig; fjerde afdelningen stod benämd »Bibelläsning», skulle väl heta »Bön om nåd och förbarmande» eller dylikt. Detta är dock bisaker, hufvudsaken är, att liturgien var god och — som vi hafva allt skäl att tro — utförandet skönt och värdigt.

Storkyrkoförsamlingen hedrar sig på ett synerligen anmärkningsvärdt sätt. Der har man nu uppsatt *en fast aflönad kör*, som under anförande af direktör J. Lindegren hvarje söndag utför smärre hymner, och till denna körs upprätthållande har församlingen anslagit den vackra summan af 1200 kronor. Dessutom har en förening för kyrkosångens höjande bildats, hvarigenom öfriga behöfliga medel anskaffas. Kören i sin helhet lär nämligen kosta 1800 kronor. Som en beklaglig motsats till denna glädjande omständighet kan omnämnas att Kungsholms församling — hvilken lär hafva varit den första, som här i hufvudstaden bestod sig med en liten kör för uppträdande på de stora högtidsdagarne — från och med i år *afskaffat* denna kör, förebärande sig icke hafva råd! Låt vara att Kungsholmen som stadsförsamling ej kan räknas bland de förmögna, så fattig tror jag dock icke hon är, att hon ej skulle kunna bestå 500 kronor för upprätthållande af en liten kör för de stora högtidsdagarne. Månne icke snarare brist på intresse från vederbörandes sida förorsakat denna sorgliga tillbakagång?

Måndagen den 20 mars — 300:de årsdagen af undertecknandet af Upsala mötes beslut — högtidlighölls af Stockholms folkskolor med barngudstjenst i hufvudstadens alla större kyrkor. Gudstjensten var på de flesta håll enkelt, ja, alldeles för enkelt anordnad, bestående af psalmsång, högtidstal, kort altartjenst och som afslutning en psalm. Ett undantag härifrån gjorde Östermalm, der genom en rikare liturgisk anordning med antifonier och annan vexelsång samt rytmisk församlingssång denna gudstjenst gjorde ett verkligt festligt och skönt intryck, värdigt det vigtiga firningsämnet. Här kunde man få bevittna hvilket vigtigt och tacksamt material till utförande af kyrkosång vi ega i våra folkskolebarn. Möjligen torde jag en annan gång få återkomma till denna fråga. — Samma dag, den 20 mars, firades med vesper af Katarina vesperkör, som förut under vinterns lopp gifvit flere vespergudstjenster och i denna del torde vara den verksammaste i vårt land. Men så eger denna kör ock ett kraftigt stöd i församlingens kyrkoråd, som bekostar allt tryck och alla notskrifningar. Heder åt hvarje sådan församling, som på allvar beaktar och visar sig uppskatta denna gren af kulten genom att bevilja anslag eller annat understöd för kyrkosången, utan hvilka de, som kunna och vilja arbeta derpå, dock alltid komma att stå overksamme och klafbundna!

Att 2:dra böndagen kommer att högtidlighållas med vesper i flere af hufvudstadens kyrkor, tar jag för alldeles gifvet. Jag tror mig med visshet veta att Östermalm då kommer att debutera, och för detta har man att tacka det goda förvärf denna församling gjort i sin nye klockare, herr John Morén, en varm vän och sedan gammalt verksam ifrare för kyrkosången. De styrande i Hedvig Eleonora hafva, genom att anförtro ledningen af församlingens kyrkokör åt herr Morén, visat sig ega ett hedrande intresse och en vaken blick för tidens kraf, hvaraf de nog få bära goda frukter, ty ett sådant uppdrag hör som bekant ej till en Stockholmsklockares göromål, såvida han ej tillika är kantor. Som det i dessa dagar i bokhandeln utkommer, ja, när detta läses helt visst redan utkommit fullständigt material till reformationsvesper, utarbetad af Richard Norén och biskop Ullman, med en mängd alternativ, på hvilka man har att välja efter rådande omständigheter,

vore det i hög grad önskligt att så många som möjligt äfven af hufvudstadens församlingskyrkor toge tillfället i akt och genom utförandet af denna vesper på 2:dra böndagen, på samma gång visade sitt intresse för det stora historiska minnet och — genom att välja *denna form* för sitt firande — för den svensk-lutherska kyrkosången.

Denna lilla öfverblick gifver, som jag tror, klart vid handen, att verksamheten inom vår kyrkosång f. n. är mycket liflig och har alla utsigter att betydligt tillväxa under den närmaste framtiden. Jag vill nu blott, för undvikande af missförstånd, tillägga det, att *införandet af vespergudstjenster* visst icke är det enda och slutliga målet i dessa sträfvanden, ehuru dessa i hög grad bidraga till en allmän lyftning af vår kyrkosång och dessutom skulle utgöra en skön och eftersträfvansvärd form af gudstjenster vid sidan af våra gamla. Hufvudmålet är och bör dock vara en omdaning af såväl vår församlingssång som vår messa. Och derhän skola vi väl ock en gång med Guds hjälp komma, men — Rom byggdes ej på *en* dag.

Hypatius.

Niels W. Gades tryckta och otryckta kompositioner.

Kronologisk förteckning. *

1834. *Lebet wohl*, sång.
1836. *»O gode Gud, jeg takker dig»*, koral.
1837. *Sange* (dikter af Goethe och Pfizer), otryckta.
— *6 danske Sange*, otr.
— *Klaverkompositioner*, otr.
1838. *Sange* (af Oehlenschläger, Holst, Wilster).
— *»Kong Waldemars Jagt»*, sång.
1839. *Kleine Klaviergeschichte.*
— *Musik till »Aladdin»*, otr.
1840. *Sonate för Klaver* (utk. omarbetad 1854), op. 28.
— *Nachklänge von Ossian*, uvertyr, op. 1.
— *Dithyrambe*, för piano, otr.
— *Fædrelandets Muser*, ballett, otr.
1841. *Frühlingsblumen* (Foraarstoner), för piano, op. 2 b.
— *»Skovsang»*, för 4 mansröster.
— *Ouverture til St. Hansaftensspil*, otr.
— *6 danske Sange* (Weyse tillegn.).
1842. *Agnete og Havmanden*, för solo och kör, op. 3.
— *Allegretto grazioso*, f. piano.
— *Nordiske Tonebilleder*, f. piano 4-händer, op. 4.
— *Symphoni*, nr 1 C-moll, op. 5.
— *Sonate N:o 1*, f. violin och piano, op. 6.
— *Skandinaviske Folkesange*, f. piano.
— *Sange* (3 dikter af Chr. Winter: »Knut Lavard», »Farvel lille Grethe», »Der Gondolier»).
— *Napoli*, ballett af Bournonville.
— *Sakuntala*, f. solo, damkör och piano, otr.
1843. *Symphoni*, nr 2, E-dur, op. 10.
1844. *Im Hochland*, uvertyr, op. 7.
1845. *9 Lieder im Volkston*, f. 2 sopraner m. piano, op. 9.
— *»De vilde Jægere»*, f. 4 mansröster.
— *6 Gesänge f. 4 Männerstimmen*, op. 11.
— *Kvintett*, f. stråkinstr. op. 8.
1846. *Comala*, dramat. dikt efter Ossian, f. solo, kör och orkester, op. 12.
— *5 Gesänge für sopran, alt, tenor, bas*, op. 13.
— *Ouverture N:o 3*, C-dur, op. 14.
— *Jægerens Sommerliv*, Sange (af H. Herz), otr.
1847. *Symphoni N:o 3*, A-moll, op. 15.
— *Treue Liebe*, f. 4 mansröster.
— *Siegfried og Brunhilde*, operafragment, otr.
1848. *Octett* f. stråkinstr., op. 17.
— *Mariotta*, opera.
— *Reiterleben*, f. 4 mansröster, op. 16.
— *Agnete og Havfruerne*, f. solo, kör och orkester.
— *3 Karakterstykker*, f. piano, 4-händ., op. 18.
— *Flygtningen*, af Hauch, sång, otr.
1849. *Sonate N:o 2*, f. violin och piano, op. 21.
— *3 Digte af Hauch* (»Hvorfor svulmer Weichselfloden»).
1850. *Aquareller för Klaver*, op. 19.
— *Symphoni N:o 4*, B-dur, op. 20.
— *Albumsblade*, f. piano.
— *3 Digte af H. C. Andersen.*
— *Ein Bergfahrt im Norden* (»Mellem Fjeldene»), uvertyr.
— *Bilder des Orients*, sånger, op. 24.
1851. *3 Tonstücke für die Orgel*, op. 22.
— *Stråkqvartett*, F-moll, otr.
— *Capriccio* för piano, otr.
1852. *Frühlingsfantasi*, konsertstycke för soli, orkester och piano, op. 23.
— *Symphoni* nr 5, D-moll, op. 25.
— *3 danske Sange* (af Ingemann, Poul Möller o. d.).
— *Koralforspil*, otr.
— *3 Koraler.*
1853. *5 Lieder für Männerchor*, op. 26.
— *Novelletter*, pianotrio, op. 29.
— *Des Mädchens Klage*, sång, otr.
— *Koral med 7 Variationer* för orgel, otr.
— *Elverskud* (Elvkönigs Tochter), efter dansk folksägen, för soli, kör och orkester, op. 30.
1854. *Arabesker* för piano, op. 27.
— *Et Folkesagn*, ballet af Bournonville.
1855. *Folkedanse* för piano, op. 31.
— *Kirkearia* för sopran.
1856. *Mindekantate* over fru Anna Nielsen, otr.
— *3 Koraler.*
1857. *Symphoni* nr 6, G-moll, op. 32.
— *Idyller*, för piano, op. 34.
— *Fra Skizzebogen*, för piano.
1858. *Frühlingsbotschaft*, konsertstycke för kör och orkester, op. 35.
— *Baldur* (1:sta delen), f. solo, kör och orkester, otr.
1859. *Börnenes jul*, för piano, op. 36.
— *Mindekantate* over overhofmarschal Levetzau (komponerad på tre dagar), otr.
— *Judith*, operafragment, otr.
1860. *Albumblatt*, scherzo för piano.
— *Mindekantate* over skuespiller Nielsen, otr.
1861. *Hamlet*, uvertyr, op. 37.
— *Michel Angelo*, uvertyr, op. 39.
— *Die heilige Nacht*, konsertstycke för solo, kör och orkester, op. 40.
1862. *5 Lieder für Männerchor*, op. 33.
— *Fantasistykker*, för piano, op. 41.
1863. *Pianotrio*, F-dur, op. 42.
— *Sextett* f. stråkinstrument, op. 44.
— *Holger Danskes Sange.*
— *19:de December 1863*, dikt af Chr. Reichardt.
— *5 Gesänge für Männerchor*, op. 38.
1864. *Sörgemarsch* ved Kong Fredrik VII:s Bisättelse.
— *Fantasistykker* f. piano och klarinett, op. 43.
— *Symphoni N:o 7*, F-dur, op. 45.
1865. *Ved Solnedgang*, konsertstycke f. kör och orkester, op. 46.
1866. *Andante* f. orgel, stråk- och blåsinstrument, otr.
— *Korsfarerne*, dramat. dikt f. soli, kör och orkester, op. 50.
1869. *Gefion*, ballad f. solo, kör och orkester, op. 54, otr.
— *Kalanus*, dramat. dikt f. soli, kör och orkester, op. 48.
— *Festsang* ved festen i Rosenborg Have.
1871. *Aarstidsbilleder*, f. soli, damkör och piano 4-händ., op. 51.
— *Symphoni* nr 8, H-moll, op. 47.
1872. *Festmusik* ved den nordiske Industriutstillings Aabningsfest.
— *Den Bjergtagne*, f. solo, damkör och orkester, op. 52, otr.
1873. *Fantasi*, f. orgel (»Lover den Herre —»).
1874. *Novelletter*, f. stråkinstrumenter, op. 53.
— *Viborg Domkirke*, f. mansröster och orkester.
— *Sion*, konsertstycke f. kör, solo och orkester, op. 49.
1876. *Aquarel*, f. piano.
— *Ouverture*, F-dur, otr.

* Ur Dagmar Gades bok: Niels W. Gade.

1878. *Capriccio for violin*, med pianoackompanjemang eller orkester, otr. **
1879. *Festmusik* ved universitetets 400 Aars-fest.
— *En sommerdag paa Landet*, 5 orkesterstycken, op. 55.
1880. *Violinkonsert*, op. 56.
1881. *Aquareller* f. piano, op. 57.
1882. *Psyche*, konsertstycke f. soli, kör och orkester, op. 60 (komponerad till musikfest i Birmingham).
— *Sangertog gjennem Sundet*, f. manskör och messingsinstrument.
1883. *Festmusik* ved det nordiske Kunstnermöde, otr.
1884. *Holbergiana*, suite f. orkester, op. 61. ***
— *Ulyssesmarsch*, komponerad till Holbergsfesten å Kgl. theatern 1884.
1885. *Sonat N:o 3*, f. piano och violin, op. 59.
1886. *Novelletter*, f. stråkorkester, op. 58.
— *Folkedanse*, f. violin och piano, op. 62.
— *Slutningsscene* af St. Hansaftenspil, otr.
1887. *Pastorale*, f. harmoniorkester, otr.
1888. *Festmusik* ved Kong Christian IX:s Regjeringsjubileum, otr.
— *Stråkqvartett*, D-dur, op. 63.
1889. *Der Strom*, f. soli, kör, orkester och piano, op. 64 otr.
1890. »*Nordens Folkeaand*», f. manskör och blåsinstrument, otr.
— »*Echo de Fredensborg*», f. harmoniorkester, otr.

Dessutom följande kompositioner, för hvilka någon bestämd kompositionstid ej kan angifvas:

Rebus, op. 2 a, *Scherzino*, *Folkedans* och *Romance*, *Gebet*, f. 4 stämmor, *Romance* af Barner, *Fluen* dikt af Gerson — och följande otryckta: *Ballade* f. piano, *Cadence* till Mozarts konsert i Ess-dur f. violin och viola, *Cadence* till Beethovens konsert i C-moll, »*Kong Alfred*», *Fragment* af ett konsertstycke, *Stråkqvartett* i E-moll och en hel hop ofulländade kompositioner.

Musikbref från Göteborg.

Den 1 Mars.

Talrika musiknöjen, omvexlande och värdefulla hafva betecknat säsongens början. Fru *Pettersson Norries* och fru *Sörensens* gästspel hafva å teatern gifvit den lyriska afdelningen en lifligare verksamhet än hvad förut varit händelsen. Resurserna för operan äro numera emot föregående årets betydligt begränsade. Dock hafva flere operetter gifvits äfvensom operorna »Den Vilseförda» och »På Sicilien»; den senare med extra förstärkning af både orkester och korpersonal. I måndags gafs Mascagnis opera för första gången under lifliga ovationer för såväl kapellmästaren som öfriga medverkande. Hufvudrolerna uppburos värdigt af herr *Bratbost* (Torrido) och fröken *Lindegren* (Santuzza). Den senares dramatiska framställning var i hög grad talangfull och herr B. hade i Torridos roll fått en för sin individualitet synnerligen passande uppgift, der stämman con brio gjorde sig fördelaktigt gällande, hvilket i samma lika grad ej kan sägas om hans mezza voce. Rösten förlorar då mera i fasthet och klarhet. Bland konserter af mera betydenhet kunna antecknas Ondriceks, Nerudas, Harmoniska sällskapets och Ivar Hedenblads. *Harmoniska sällskapets konsert* å Stora Börssalen hade samlat en talrik publik. Bifallet var mycket lifligt och hvad utförandet af körer beträffar i alla afseenden fullt berättigadt. Dessa gingo under d:r *Valentins* ledning med fin nyansering och precision, men solisternas prestationer — undantagande fröken *Mellgrens* — lemnade dock åtskilligt öfrigt att önska. Programmet, (som nästan uteslutande bestod af körer med pianoackompagnement) var synnerligen väl valdt. Bland dettas nummer, som mest intresserade voro Solo und Chor der polovezkischen Mädchen ur operan »Furst Igor» af *Borodine*, *Gades* »Aarstidsbilleder», som nästan fick det bästa utförandet, samt *August Södermans* musik till *Ibsens* »*Peer Gynt*», der fröken Mellgren åt Solveigs parti gaf en varm och sant musikalisk framställning. Den amatör, som sjöng Peer Gynts nummer röjde vackra tendenser, men var för tillfället tydligen indisponerad. En säkert för de flesta alldeles ny bekantskap var äfven Borodines verk, ett synnerligen stämningsfullt och poetiskt nummer, hvars intentioner dock alldeles gingo förlorade i det solo en musikälskarinna uppbar. En annan solist med mindre skola, men med musikalisk begåfning och sympatisk stämma var fröken *Natalia Ferméus*. Det är en röst som förtjenar utbildning. *Ivar Hedenblads* konsert var den 25 februari å Stora Teatern. Salongen var fullsatt och publikens belåtenhet kulminerade för hvarje nummer. Att på så få repetitioner och med en orkester bestående af så skilda element (teaterns kapell, öfriga medverkande amatörer, tillsammans 60 man) kunna åstadkomma ett så utmärkt resultat har obestridligen berättigade anspråk på att blifva allmänt senteradt. Hufvudintresset tycktes egentligen vara koncentreradt kring *Lars Zetterqvists* föredrag af *Mendelssohns* violinkonsert samt Bizets suite »*L'Arlésienne*», och detta oaktadt *Beethovens* B-dur-symfoni äfven förekom å programmet. Bizets suite måste delvis tagas om. Zetterqvist torde vara den violinist, som i vårt land i tekniskt hänseende mest beherskar sitt instrument, men om äfven hans föredrag i fråga var nobelt och pietetfullt saknade man dock Tor Aulins djupgående intelligens, poetiska glöd och innerliga omedelbarhet. Fru Walter belönades med rikliga applåder för sitt solida och konstnärliga föredrag af en fransk operaaria. Lejonparten af publikens stormande hyllning tillkom dock herrar Hedenblad och Zetterqvist, hvilka upprepade gånger inropades under ljudliga bravorop.

G.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Mars 16, 27. Saloman: *Diamantkorset* (Zephyrine: fru Wendela Sörensen, Baduto: hr Vallenius). — 18. Auber: *Fra Diavolo*. — Thomas: *Mignon* (Mignon: fru Sterky; Fredrik: fru Jungstedt-Linden, som gäst). — 20, 26. Wagner: *Lohengrin*. — 22, 24. Auber: *Den svarta dominon* (Adèle: fru Sörensen; Horace: hr Lundmark; Brigitta: frök. Hallgren). — 25. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: fru Sörensen). — 28. Gounod: *Faust* (Margareta: frök. Holmstrand; Faust, Mefistofeles: hrr Ödmann, Sellergren) 250:de gång.

Vasa-teatern. Mars 16, 17, 31. Suppé: *Den sköna Galathea* (fru Anna Pettersson Norrie). — *Dockféen*. — 18—24, 27. Costé: *Kolhandlarne* (Therèse: fru Anna Pettersson-N.; Pierre, Bidard, Tardinel: hrr Strömberg, Warberg, Strandberg). — 25, 26. Hervé: *Lilla Helgonet* (Denise: fru Anna Pettersson). — 28—30. Suppé: *Boccaccio* (fru Anna Pettersson).

Södra teatern. Mars 22. *Niniche* (fru Anna Lundberg).

Musikaliska akademien. Mars 21. *Konsert* af Tor Aulin, biträdande: Kgl. hofkapellet under kapellmästar C. Nordqvists ledning; fru Ellen Gulbranson, konsertmästar L. J. Zetterqvist. — 25. *Matiné* för välgörande ändamål. — 29. *Konsert* af hofpianisten Moriz Rosenthal.

Vetenskapsakademien. Mars 17. *Musik- och Bellmansafton* af hr Sven Scholander; biträdande: hr H. Alfvén, frök. G. Samuel. — 20. *Konsert* af hr Emil Holm, biträdande: fru Dagmar Sterky, hr Alfvén; ackompanjatriser: frökn. Ester Hedén, G. Samuel. — 23. *Konsert* af frök. Ellen Ericsson, biträdande: konsertmästare L. Zetterqvist, hr Carl Lejdström, frök. Ebba Peterson, ackompanjatris. — 28. *Konsert* af frökn. Marianne och Hulda Wässström, biträd.: frök. Alfhild Carlsson, konsertmästar L. Zetterqvist, hrr Berndt Carlson, R. Grevillius, Aug. Söderman.

Östermalms kyrka. Mars 31. Haydn: *Skapelsen*, oratorium, biträdande: Kgl. hofkapellet, dirig. kapellm. Henneberg; solister: frök. Karlsohn, fru Edling, hrr Lundqvist, Strandberg, Sellergren.

Fru Wendela Sörensen har till förut denna gång utförda partier lagt Adèles i »Den svarta dominon», hvars framställning konstnärinnan, som bekant, gör särdeles liflig och behaglig. Fröken Hallgren utförde första gången Brigittas parti, och detta med god framgång. Rolerna voro för öfrigt be-

---

** Nyligen utg. hos Ries & Erler, Berlin, både med orkester och piano. *Red.*

*** Arrang. f. piano 4-händer af Alb. Orth. *Red.*

satta såsom då den underhållande operan senast uppfördes här. En enda gång har fru Jungstedt-Linden låtit höra sig som gäst, detta likväl som Fredrik i »Mignon», ett alltför obetydligt parti, för att icke framkalla en önskan att hon snart måtte fortsätta sitt gästuppträdande med framställning af en större rol. En ny Margareta har vunnits för »Faust» i fröken Holmstrand. Att den unga, behagliga sångerskan med sin vackra och väl skolade röst skulle lyckligt lösa denna sin nya uppgift var att förutse. Detta var synnerligast fallet i 3:dje akten, som bäst lämpar sig för hennes naturel, och fängelsescenen. I kyrkscenen och Valentins dödsscen är man van att fordra passion och stark färgläggning, uttryck som ej stå henne till buds i samma grad som kvinligt behag, emellertid utfördes äfven dessa scener vårdadt och med omsorgsfull instudering.

En konsert af stort intresse var herr Aulius i Musikaliska akademiens stora sal. Densamma inleddes af hofkapellet, hvars dirigent, hofkapellmästar Nordqvist, entusiastiskt helsades vid sitt framträdande, med en ej förr utförd konsertuvertyr (Ess dur) af Ludvig Norman, ett ungdomligt friskt verk komponeradt 1856, nu förträffligt återgifvet. Derpå följde Bachs D-moll-konsert för 2 violiner med stråkorkester, hvars utförande af herrar L. Zetterqvist och Aulin lände exekutörerna till lika stor triumf som auditoriet till gedigen musiknjutning. Konsertgifvaren spelade vidare sin här förut gifna 2:dra violinkonsert med orkester, en talangfull komposition, och slutligen en »Sérénade mélancholique» af Tschaikowsky samt »Ballad och Polonaise» af Vieuxtemps, båda med orkester. Ett nummer som alltid väcker stort bifall är Saint Saëns' snillrika orkesterstycke »Danse macabre», som inledde konsertens andra afdelning och måste gifvas da capo. Intressant var att åter få höra fru Ellen Nordgren-Gulbranson, som ej på länge sjungit här, och som först lät höra en aria ur »Tannhäuser» (2:dra akten, 1:sta scen), sjungen med storslaget föredrag, som framkallade rikt bifall, ehuru sångerskan syntes mindre väl disponerad, hvilket än mer framsträdde i de sedan sjungna visorna af Sjögren: »Sommarens sista ros», »Allt falder löfvet», och »Jeg sadled min hest». Konsertgifvaren hade att fägna sig åt rikt bifall och fyld salong. Kronprinsen och prins Eugen bevistade konserten.

Den första Rosenthal-konserten var fåtaligt besökt, hvartill nyss föregångna konserter och stundande under påskhelgen torde ha varit orsaken. Här som annorstädes väckte emellertid herr Rosenthal nästan häpnad med sitt öfverlägsna spel, som i tekniskt hänseende är enastående. Men det utmärker sig tillika för en genomskinlig klarhet och utsökt finess utan allt koketteri med instrumentet hvarken ifråga om gissling eller smekning. I Schuberts »Wanderer-Fantasi», Brahms »Paganini-variationer» och framför allt »Don Juan-Fantasien» framträdde konstnärens virtuositet på ett glänsande sätt ej mindre än i hans studie öfver Chopins Dess dur-vals, deri Rosenthal ej nöjer sig med mindre än dubbeltoniga snabblöpningar, der andra dödliga få kämpa med de enkla. Brillant utfördes äfven Davidoffs »Springbrunnen», och med mycken känsla samt den finaste touche återgafs Chopins Nocturne och Barcarole (opus 60). Af Schuberts två Moments, i Ass-dur och F-moll, syntes oss den första tagen i för långsamt, den andra i för hastigt tempo. Var publiken fåtalig, så blef dock bifallet så mycket rikare, åstadkommande upprepade framropningar och ett par extranummer.

Af öfriga konserter var herr Holms den märkligaste. Den unge danske bassångaren, som med framgång sjungit på Köpenhams operascen och under en tid tagit undervisning af herr Arlberg, visade sig ega en jemn omfångsrik och vacker basröst, som behandlades med talang. Det komiska facket synes stå herr Holms begåfning närmast. En något framskjuten munställning gaf föredraget en viss enformighet, men denna kan genom vidare studier bortarbetas.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Meyerbeers »Profeten» är nu färdig att snart gå öfver scenen med herr Ödmann som Johan af Leyden, likaledes kommer »Figaros bröllop» med fru Wendela Sörensen som Susanna att innan kort uppföras. »Hvita frun» och »Jeannettes bröllop» äro äfven att förvänta. Francesco d'Andrade, den här så omtyckte operasångaren lär komma att i vår gästa Kgl. Operan.

Moriz Rosenthal ämnar lördagen den 8 d:s låta höra sitt glänsande pianospel ännu en gång, å en populär konsert kl. 8 e. m. i Musikal. akademien.

Sångsällskapet »O. D.» från Upsala ger söndagen den 9 d;s en matiné i Musikaliska akademiens stora sal under dir. musices Iv. Hedenblads ledning med biträde af Kgl. hofkapellet. Bland annat utföres »Korsriddarne utanför Jerusalem» för soli, kör och orkester af Josephson samt »Bacchanal» för kör, solosång och orkester af C. Nordquist.

Johannes Elmblad, som med stor framgång konserterat i landsorten, kommer att gifva ännu en konsert härstädes den 13 april, då han biträdes af en ung sångerska, fröken Ida Hjort.

Fröken Sigrid Branders konsert har i anseende till mellankomna hinder uppskjutits tills vidare.

Herr Ragnar Grevillius förbereder en konsert i Vetenskapsakademiens hörsal den 14 d:s med biträde af fru Sterky, fröknarne Sigrid Wolf och Ellen Dorph samt herrar Hugo Alfvén och Emil Sjögren. Åtskilligt nytt lär komma att gifvas å denna konsert.

Fröken Gerda Pettersson, den unga begåfvade sångerskan, som under senaste åren med framgång biträdt på flera konserter här i hufvudstaden, kommer i midten af månaden att gifva en egen konsert härstädes. Fröken Pettersson lär äfven i denna termin komma att debutera å Kgl. Operan som Lola i »På Sicilien».

Gustaf Holm, den från Stockholm bördige bassångaren, som nyligen haft anställning vid Kgl. Operan i Köpenhamn, vistas nu i Newyork, Vid en fest, som i början af mars derstädes föranstaltats af »Lotus-klubben», uppträdde herr Holm och sjöng med stort bifall en aria ur Hallströms »Neaga» och »Rheinlied» af Peters.

Göteborg. Alfred Reisenauer slutade sitt konserterande här med en »populär» konsert, biträdd af orkester. Herr R. spelade dock sjelf endast solosaker. Den 27 mars gaf fru Anna Hallén, den här mycket värderade pianisten och lärarinnan, en konsert i Handelsinstitutets festsal, hvarvid hon med biträde af herr Aulin spelade Rubinsteins A-moll-sonat för violin och piano samt solosaker af Händel, Raff, Liszt, Delibes och Moszkowski. Herr Aulin lät dessutom höra Ballad och Polonais af Vieuxtemps, och fru Davida Afzelius sånger af Sjögren, Schumann och Brahms. En populär Långfredagskonsert gafs å Stora teatern under kapellmästar Herbolds ledning. Å denna utfördes symfoni af Elfrida Andrée och sånger, utförda af fröken Lindegren, herr. Bratbost och Lomberg, samt uvertyr till »Friskytten» och marschen ur »Midsommarnattsdrömmen» af Mendelssohn.

Venersborg. I slutet af mars gafs här konsert af fru Louise Pyk, som rönte stort bifall för sin konstnärliga sång. Fröken Ebeth Brink, som biträdde, anslog mycket genom sin vackra röst, sitt varma och flärdfria föredrag, fröken Alfh. Larsson utmärkte sig både som solist och ackompanjatris.

Norge.

Kristiania. Musikföreningens 5:te konsert egde rum den 4:de mars. Programmet till densamma upptog först sång af fröken Wolf, som måtte ha blifvit hindrad att biträda; dess innehåll var nu följande: Schumann: Symfoni, Ess-dur; Chopin: pianokonsert, E-moll (fru Er. Nissen); Schubert: entreakt ur »Rosamunda» för liten orkester; Selmer: »La captive», inledning

och spansk dans, för stor orkester. Reisenauerkonserter egde här rum den 3 och 9 mars samt den 15, då herr R. gaf en »populär» konsert. Den 11 gafs en »romanskonsert» af Thorvald och Malla Lammers med biträde af fru Nissen och fröken Maja Michelsen. Å Kristiania teater har endast Ibsens nya pjes samt några gånger »Et vintereventyr» under denna månad uppförts. 4:de kammarmusiksoarén gafs den 18 mars, hvarvid utfördes: Beethovens pianotrio opus 1 Ess dur (fru Nissen-Lie), C. Sindings pianoqvintett E-moll samt sånger af den svenska sångerskan Ebeth Brink, som vann mycket bifall. En vecka derefter gaf fru Ol. Moe konsert med biträde af pianisten fröken Ragna Goplen, herr Lammers m. fl. Pianisten fröken Hildur Anderson gaf den 25 mars konsert, biträdd af teaterns orkester och fru Ellen Gulbranson. Fröken H. spelade då pianokonsert af Tschaikowsky, opus 23 B-moll, Chopins F-moll-konsert och solosaker för piano.

Finland.

Helsingfors. Teatrarne hafva ej nyligen haft något i musikväg att bjuda på. Under slutet af februari månad gåfvos konserter af sångerskan Adolfine Leander, den 22 med biträde af orkesterföreningen och pianisten W. H. Dayas, några dagar senare med biträde af gardesbataljonens musikkår, under direktör A. Leanders anförande, och magister K. Flodin; denna sistnämnda en folkkonsert. 9 populära konserter under herr Kajanus' ledning ha gifvits mellan den 25 februari och 28 mars. Den 13 mars gaf Helsingfors' Musikförening konsert i universitetets sollennitetssal. Förut gafs en sådan af herr Jean Sibelius, då programmet utgjordes af en hans komposition »Kullervo», symfonisk dikt, hvars särskilda delar voro: Inledning, Kullervos ungdom, K. och hans syster, K. tågar ut till strid, Kullervos död. Biträdande vid denna voro fru E. Achté och herr Ojanperä, orkesterföreningen och en kör. Programmet till Musikföreningskonserten upptog bl. a.: en septett af St. Saëns (opus 65) för piano, trumpet, stråkqvartett och kontrabas samt en Ballade »Luca Signarelli» af Flodin (herr Ojanperä); biträdande voro för öfrigt fröknarne Angher och Hymander, pianisten Dayas och violinisten Spoor. Å Orkesterföreningens 6:te konsert den 16 mars, utfördes Volkmanns uvertyr till »Richard III», en symfonisk dikt »Våren» af Krohn (under komponistens ledning), symfoni af Haydn, C-dur samt Rhendöttrarnes sång ur Wagners »Götterdämmerung». Några dagar senare gaf föreningen sin 6:te »folkkonsert», biträdd af fröken Angher och herr Lewermann.

Vasa. Vasa Musikaliska Förening gaf här konsert den 22 och 24 mars, då först »Skapelsen» af Haydn och sedan Schumanns »Paradiset och Perin» kom till utförande. I slutet af mars gaf föreningen 3 konserter i Helsingfors, då dessa verk jemte Cherubinis »Requiem» i C-moll utfördes. Turnén fortsattes till Åbo med samma program. Medverkande voro: oratoriesångerskan Tia Kretma från Elberfeld (sopran), fröken Ellen Hirvinen, fröken Alexandra Angher (alt), oratoriesångaren Gust. Trantermann från Leipzig (tenor) och operasångaren Hjalmar Frey (bas).

Danmark.

Köpenhamn. Å Kgl. Operan har under mars månad uppförts: »Helligtrekongers aften», »Dinorah», »Faust», »Ulysses från Ithacia» med Gades dertill komponerade Itroduzione Marziale, »Ulla skall på bal» af Heiberg med af Rung arrangerade Bellmansmelodier, samt balletten »Waldemar», »Fra Diavolo», »Advokaten Pathelin» sångspel med musik af Bazén samt en konsert, vid hvilken utfördes Rossinis »Stabat mater».

Märkligaste nyheten är reprisen af »Robert», som först gafs den 28 februari men mindre lyckadt, emedan Bertram-Lange vid tillfället var mycket hes. Robert sjöngs af herr Nordal Brun, Alice af fru Keller, prinsessan af fru Lüttken, Raimbaud af herr Agerholm. Casinoteatern har upptagit Offenbachs »Röfverne». — Utom 4 Folkekonserter ha konserter gifvits af violinisten Fr. Schnedler-Petersen, sångerskan fröken Simonsen, fröken Tuxen (afskedskonsert), af pianisten fru Marie Dahl och kapellmusikus Ludvig Holm, samt en populär musikhistorisk konsert med endast Kuhlaus kompositioner, då en kör och orkester af 150 personer samt fru A. Lembke m. fl. solister medverkade. Den 15 mars gaf violinisten och k. kammarvirtuosen Marcello Rossi en konsert, biträdd af svenske operasångaren, tenoren Emil Nilsson-Adami. Herr Rossi spelade med tekniskt mästerskap och temperamentfullt föredrag en sonat för violin och piano (herr Holger Dahl) af wienerkomponisten Rob. Fischhof, Paganinis konsert opus 6, Beethovens romans i G dur och en egen vacker Berceuse. Herr Nilsson-Adami berömmes för sin välklingande och skolade stämma samt ett vinnande föredrag. Herr Rossi biträdde sedan vid en Folkekonsert och spelade på en hofkonsert, hvarvid han erhöll Dannebrogens riddarekors. Å Konsertföreningens konsert den 16 mars gafs en pianokonsert af Hamann med orkester samt Fr. Cowens »The sleeping beauty» (»Tornerose») för soli, kör och orkester. Vid 2:dra Filharmoniska konserten biträdde fru Jungstedt-Linden och vann mycket bifall. Konserter ha för öfrigt gifvits af pianisten Martha Remmert i förening med tyska sångerskan Elisabeth Gerasch; af herrar Reisenauer, Rosenthal, Holger Hamann m. fl. Vid en populär orkesterkonsert den 26 mars gafs bl. a. en suite ur baletten »Thrymskviden» af J. P. E. Hartmann och Heises »Bergliåt» för mezzosopran (fröken Tuxen) och orkester.

Paris. Delibes efterlemnade opera »Kassya», hvars instrumentation fullbordats af Massenet, uppfördes för första gången å Opéra comique den 26 mars, men rönte medelmåttig framgång. Handlingen, hemtad ur en polsk berättelse af Sacher-Masosch, befanns föga underhållande; musiken rönte på sina ställen bättre framgång. Detta enligt tysk källa. — Enligt en annan uppgift skulle operan ha gjort stor lycka och vara af så betydande musikaliskt värde, att densamma anses komma att, i likhet med Delibes bästa operor, göra en rond öfver alla operascener.

Edvard Grieg, som i februari uppehöll sig i Leipzig, har der varit föremål för de mest stormande ovationer. Vid en stor konsert anförde han inför ett auditorium af flera tusen personer sin nya orkestersuite ur musiken till »Peer Gynt». Publiken var utom sig af förtjusning och kritiken ej mindre entusiastisk.

Nya operor. Tschaikowskys 1 aktsopera *Jolanthe* samt hans ballett »*Der Nussknacker*» uppfördes första gången i Petersburg sistl. december. Operan är melodiskt anslående, men ej mycket originell. Balletten särdeles friskt melodisk och intagande. — *Oberst Lumpus* kallas en 1-aktsopera, till text som musik af Theob. Rehbaum, ett verk som i början af året uppfördes å Krolls teater i Berlin och i sin helhet gjorde ett behagligt intryck genom lustig handling och angenäm musik. — Joh. Strauss har, efter mindre lyckadt försök att slå sig på operakomposition, återgått till operetten. Hans senaste verk »*Fürstin Ninetta*» hade sin première d. 10 jan. på »Theater an der Wien». Texten till denna operett af Jul. Bauer och Hugo Wittmann säges vara något tillkonstlad men innehåller åtskilliga lustigheter. Strauss synes, hvad musiken beträffar, »icke alldeles ha återfunnit sig sjelf»; något af »den nobla operapassionen» sticker ännu fram i hans partitur, men många nummer beskrifvas som lyckade. Komponisten fick äfven af publiken och sjelfva kejsaren, som bevistade premièren, röna stort erkännande. — Messager, »Skrifvarkungens» komponist, har färdig en ny opera »Fanchette», som troligen först kommer att uppföras i London.

Dödsfall.

Meyer, Jean Fredrik Henrik, f. d. konsertmästare vid k. operan härst. född i Hamburg 1822, † i Stockholm d. 26 mars, något öfver 71 år. M. blef 1848 anställd som violinist vid k. hofkapellet, der han fortfor att verka, med en mellantid 1853—61, till dess sjukdom och ålder afbröt hans verksamhet. M. var ansedd som god violinist, har med bifall låtit höra sig å konserter i Sverige och Finland och komponerat åtskilliga violin- och pianosaker. Han blef 1866 utnämd till 2:e konsertmästare.

Spies-Hartmuth, Hermine, utmärkt konsertsångerska, f. d. 25 febr. 1861 i Löhnberghütte vid Weilburg a. d. Lahn, afled hastigt på sin födelsedag i Wiesbaden efter ett års äktenskap. Hermine Spies har under flere år ansetts som de tyska konsertsalarnes förnämsta altsångerska och beherskade konsertfacket i hela dess omfång. Hon var elev af prof. Sieber i Berlin och Julius Stockhausen i Frankfurt.

C. H. Billbergs Pianofabrik

(utställningslokal: Ferd. Lundqvists hus, Östra Hamng. 42, Göteborg)

rekommenderar sina mångfaldigt in- och utrikes, senast vid Industriutställningen i Göteborg 1891 med Silfvermedalj, prisbelönta

Resonator-Pianinos & Flyglar

med egna förbättringar.

Intyg:

Då å härvarande Industriutställning i sommar C. H. Billbergs Pianofabriks instrumenter tilldrogo sig min särskilda uppmärksamhet genom sin nya konstruktion, har jag tagit samma i närmare betraktande till såväl inre som yttre samt profspelat dem, och är det mig ett sant nöje att kunna meddela, att desammas byggnad är i minsta detalj af utmärktaste beskaffenhet, och vill jag bland annat påpeka den sinnrika anordningen af stämstocken *(dess bakåtlutande ställning)*, som vidtagits i och för stämningens underlättande och största hållbarhet; de nya *Pianinoagrafferna*, som lemna säkraste stöd för strängarnes fästande; en del af *framsidans öppnande* å de största instrumenten för tonens utbredning; den stora, fylliga, sångbara tonen, till stor del beroende på *resonatorn*; touchen och repetitionen, som äro de förträffligaste man kan önska sig: — med ett ord: instrumenten äro med anledning af dessa nya anordningar de utmärktaste här på platsen och kunna fullkomligt täfla med de bästa utländska fabrikat. Göteborg den 1 september 1891.

Robertine Bersén-Scheel,
f. d. Elev af Kongliga Musikkonservatorierna i Stockholm och Leipzig samt af Benjamin Godard i Paris & Frans Liszt.

Jag har tagit kännedom om C. H. Billbergs Pianofabriks nya pianinomodell och funnit dem *utmärkta*. Arbetet är i alla afseenden gediget, och de sinnrikaste anordningar äro vidtagna för att åstadkomma en *ovanligt stor och vacker ton*, liknande en flygels. Touchen är ytterst angenäm och behaglig och repetitionen den bästa. Göteborg den 26 Sept. 1891.

Elfrida Andrée,
Domkyrkoorganist och ledamot Kongl. Musikaliska Akademien.

Geehrter Herr! Gothenburg 2 März 1892.

Da ich höre, dass Sie meine Meinung über Ihre Claviere kennen möchten — so erlaube ich mir Ihnen diese Zeilen zu schreiben, um Ihnen zu sagen, dass ich das Pianino von Ihnen, welches ich jetzt Gelegenheit zu spielen hatte — für *ganz ausgezeichnet* halte. Es ist weich und zugleich kräftig im Ton und angenehm in der Spielart. Bedaure, dass es mir wegen Mangel an Zeit nicht möglich war zu Ihnen zu kommen und mehrere Claviere von Ihnen kennen zu lernen. Hochachtungsvoll

A. Essipoff-Leschetizsky,
Kaiserliche Österreichische Hofpianist.

Respektabla ombud antagas.

Svensk Musiktidning,

Nordiskt Musikblad, 13 årg. 1893, utgifves efter samma plan som förut, med **populärt**, omvexlande innehåll, försedd med **porträtter** och **musikbilagor** (omkring 14 sidor, god och lätt utförbar piano- och sångmusik). Tidningen utkommer 2 gånger i månaden omkring den 1:sta och 15:de (utom juli—augusti). Pris **5** kronor pr år. Musikbilagan endast för helårsprenumeranter. Lösnummer 25 öre.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.
43 Regeringsgatan 43.
☛ **Flyglar, Tafflar** och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Teater- och musikvänner!

Nästan i hvartenda nr har veckotidningen **Hvad nytt från Stockholm?** något pikant meddelande om teater och musik — biografier, karakteristiker, notiser eller anekdoter. De begge uppseendeväckande artiklarne om Olle och Lasse Westerdahl t. ex., hvilka i fjol reproducerades i Musiktidningen, voro hemtade ur **Hvad nytt från Stockholm?** Nu sednast har der meddelats en fortlöpande serie af praktfulla anekdoter om den originele gamle kontrabasisten Schuster, som nyligen för alltid nedlagt sin stråke.

Teater- och musikvänner! Försummen derför icke att skaffa er **Hvad nytt från Stockholm?** Den finnes öfverallt i hufvudstaden, i tidningskontor och hos kolportörer. Lösnummer 10 öre.

Vår musikbilaga

tillsändes våra prenumeranter med nästa nummer. Densamma omfattar 12 sidor och innehåller för piano: Emil Sjögren: *Fantasistycke;* Tor Aulin: *Monogram;* Vold. Sacks: *Idyll;* Aug. Enna: *Ur operan »Hexan»* (2:dra aktens början); för sång: Ivar Hallström: *Ich bin jung (Jag är ung).*

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 1/2 9—1/2 10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

OBS! God och billig musik!

Svensk Musiktidnings

Musik-Album

VI—1892,

Pris 1 krona.

Innehåll för piano: ***Dahl, Adr.:*** *Valse noble;* ***Enderberg, Aug.:*** *Improvisation;* ***Myrberg, A. M.:*** *På skridskobanan;* ***Sjögren, Emil:*** *Preludium;* ***Wejdling, Henning R.:*** *Klara-Menuett;* ***Åkerberg, Erik:*** *Saknad;* för sång: ***Norman, Ludv.:*** *Ånger,* en liten visa.

Innehåll: Moriz Rosenthal (med porträtt). — Vår kyrkosång, en liten årsrevy af Hypatius. — Niels W. Gades tryckta och otryckta kompositioner; kronologisk förteckning. — Musikbref från Göteborg af G. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, tryckt i Bergs Boktryckeri, 1893.